

ΤΟ ΚΑΚΟΥΥΡΙ

Τρίμηνη Πολιτιστική έκδοση του Εξωραϊστικού και Επιμορφωτικού Συλλόγου Αρτεμισιωτών Αττικής
Γραφεία: Γλάδστωνος 10 Αθήνα Τ.Κ. 10677 • Τηλ: 210-8082042 • site:www.kakouri.gr • email: efimeridakakouri@gmail.com

Χρόνος 25ος • Αριθμός φύλλου 98 • Μάρτιος - Απρίλιος - Μάιος 2021

«Ως ουδέν γλύκιον ης πατρίδος ουδέ τοκήων γίνεται» *μτφρ: Τίποτε γλυκύτερο δεν υπάρχει από την πατρίδα κι απ' τους γονείς. Όμηρος, 800-750 π.Χ., Ποιητής*

ΑΝΑΛΗΨΗ 2021

Και εφέτος οι κάτοικοι και φίλοι του χωριού, τίμησαν **το εκκλησάκι της Ανάληψης**. Τα βήματά τους, τους οδήγησαν στο μονοπάτι για την κορυφή. Τι κι αν μας απειλεί ακόμα ο κορονοϊός, τι κι αν η διαδρομή είναι μεγάλη και κουραστική, η **Ανάληψη** είναι ένα στολίδι στην κορυφή της **Αρμενιάς**. Εδώ και **53 χρόνια!!!**

Αποβραδís ανέβηκε ο πάτερ **Αναστάσιος Ζωγογιάννης** μαζί με έντεκα (11) πιστούς και τακτικούς προσκυνητές, όπου έγινε ο εσπερινός.

Η πανηγυρική βραδιά έλαμψε με φωτιές, με βεγγαλικά και με την νυχτερινή φωταγώγηση της εκκλησίας.

Ο καιρός ήταν ιδανικός και βοήθησε έτσι ώστε το πρωί να ανέβουν και οι υπόλοιποι δεκαεννιά (19) προσκυνητές μεταξύ των οποίων και οι εθελοντές ψάλτες, **Μπιλιδάς Αντώνης** από το Βουνό Τεγέας και ο **Κολιόπουλος Νίκος** του Γεωργίου από την Μαγούλα Τεγέας που έρχονται κάθε χρόνο...

Μετά την λειτουργία έγινε η καθιερωμένη κλήρωση, και τα δώρα έτυχαν στον **Χρήστο Ρόκκα**, τον **Ψαρρά Δημήτρη**, στον **Σπυρόπουλο Δημήτρη** του Γιάννη και στην **Τασία Σπυροπούλου**. Την **κουλούρα κέρδισε ο Γιάννης ο Ψαρράς του Δημητρίου**.

Η ευχή μας είναι, να ανεβαίνουν κάθε χρόνο όλο και περισσότεροι, μικροί και μεγάλοι, να λειτουργεί σαν συνδετικός κρίκος για συνάντηση και κοινό αντάμωμα ανάμεσά μας, μιας και είμαστε όλοι μας διασκορπισμένοι δεξιά και αριστερά, μακριά από τη γ εν έ τ ε ρ η γη και τη γη των προγόνων μας.

Συνέχεια στην 2η σελ.

Ο Ξενώνας του χωριού μας

Ο Ξενώνας λειτουργεί και περιμένει να φιλοξενησει τους Κακουραίους και τους φίλους τους
Υπεύθυνη η κ. Δήμητρα Ρόκκα τηλ.: 27960-61145

Η συνδρομή της εφημερίδας

- α. Στο χωριό στην κ. Δήμητρα Ρόκκα.
- β. Στην Τρίπολη στο κατάστημα των Α/φών Χρόνη, 28ης Οκτωβρίου 50.
- γ. Μπορείτε να καταθέσετε στην Εθνική Τράπεζα: Σύλλογος Αρτεμισιωτών Αττικής Αρ. Λογ/μού 65648001090
- δ. ΠΡΟΣΟΧΗ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΥΣ ΜΑΣ
Παρακαλούμε τους ξενιτεμένους Κακουραίους να μην στέλνουν τσεκ στο Σύλλογο γιατί οι τράπεζες δεν τα δέχονται.

Μπορείτε όμως να καταθέσετε τη συνδρομή σας στο λογαριασμό του Συλλόγου. Το όνομα του Συλλόγου είναι: **Σύλλογος Αρτεμισιωτών Αττικής με IBAN:**

**GR 510110 6560 0000 6564 8001090 ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
SWIFT / BIC: ETHNGRAA
NATIONAL BANK (Εθνική Τράπεζα)**

ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Μην στέλνετε επιταγές ή επιστολές στο όνομα της εφημερίδας «ΤΟ ΚΑΚΟΥΥΡΙ».

Τα βιβλία των Συλλόγων

**Από πού κρατάει
η σκούφια μας**

Αναζητώντας τις ρίζες
των Αρτεμισιωτών (Κακουραίων) Αρκαδίας

**Et in
Kakouri Ego**
(Από το Κακούρι και Εγώ)

ΜΟΡΦΟΤΙΚΟΣ & ΕΣΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΤΩΝ ΕΣΩΡΑΪΣΤΙΚΟΣ & ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΤΩΝ ΑΤΤΙΚΗΣ

Αυτά τα δύο βιβλία, που το ένα συμπληρώνει το άλλο, δεν πρέπει να λείπουν από κανένα Κακουραϊκό σπίτι.

Τα βιβλία διατίθενται στο χωριό μας από την κ. Δήμητρα Ρόκκα, στην Τρίπολη από το κατάστημα των αδελφών Χρόνη (28ης Οκτωβρίου 50) και στην Αθήνα από όλα τα μέλη του Δ.Σ.
Η τιμή τους είναι 30€ και 20€ αντίστοιχα

ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ (ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ)

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Ο Γέρος είχε βαθύτατη πίστη στο Χριστό, ιδιαίτερα έτρεφε μεγάλη ευλάβεια στην Παναγία. Γι' αυτό πάντοτε προ των μεγάλων και ιστορικών αποφάσεών του και των μαχών για την ελευθερία της πατρίδας τον βρίσκουμε γονατιστό να προσεύχεται σ' ερημοκλήσια και ναούς. Συχνά έλεγε «**ο Θεός έβαλε την υπογραφή του για την ελευθερία της Ελλάδας και δεν την παίρνει πίσω**». Μετά την ήττα της 1ης Απριλίου 1821 δηγγείται. «Ήταν μια εκκλησία εις το δρόμο (η Παναγία στο Χρυσοβίτσι) και το καθισίό μου ήταν όπου έκλαιγα την Ελλάδα: Παναγία μου, βοήθησε και τούτη τη φορά τους Έλληνες να ψυχθθούν». Άλλοτε σ' ένα εγκαταλελειμμένο μοναστήρι έκανε ένα τάμα. «Παναγία μου, βοήθησέ μας να ελευθερώσουμε την Πατρίδα μας από τον τύραννο και θα σε φκιάσω καθώς ήσουν πρώτα». Σε άλλη περίπτωση έλεγε: «Όταν είδα ότι εις τα συμβούλια της Βιέννας δεν έγινε κανένα καλό δια ημάς είπα, να μην έχομε ελπίδα λύτρωσης άλλη από τον εαυτό μας και τον Ύψιστο».

Ύστερα από τη νίκη στο Βαλτέτσι αναφέρει: «Εκείνη την ημέρα ήτο Παρασκευή και έβγαλα λόγο ότι πρέπει να νηστεύσομεν όλοι για δοξολογία εκείνης της ημέρας». Σαν

καλός χριστιανός συγχωρέθηκε με όλους όσους τον αδικήσαν και του έκαναν κακό, ακόμη και τον υπουργό Δικαιοσύνης **Σχινά** που πίεζε τους δικαστές **Πολυζωΐδη** και **Τερτσέτη** να τον καταδικάσουν σε θάνατο. Η μεγάλη του καρδιά συγχώρεσε και αυτόν τον φονιά του αδελφού του, όταν τον εξμυρήτησε και τον φιλοξένησε για βραδινό φαγητό στο σπίτι του, παρά τις αντιρρήσεις και τα κλάματα της μάνας του, που τον αναγνώρισε από τον ολόχρυσο ντουλαμά που φορούσε του δολοφονημένου παιδιού της. Ο Παναγ. Σούτσος γράφει: «**κατά τα τελευταία έτη της ζωής του υπήρξε απλός, αθώος, ήπιος ως θρέφος, φιλιότανε με τους παλιούς εχθρούς του και με κάθε άνθρωπο που είχε ψυχρανθεί**».

Πριν το ηλιοβασίλεμα της πολυτάραχης ζωής του θέλησε ν' αποχαιρετήσει τα μέρη που πολέμησε, να συναντήσει τους παλιούς συμπολεμιστές και ξεκίνησε για το Μοριά. Το πέρασμά του από κάθε χωριό και πόλη θύμιζε γιορτή. Πέρασε από τα Δερβενάκια, το Βαλτέτσι, το Άργος, το Ναύπλιο, τις Σπέτσες, την Ύδρα, μπήκε στην Τριπολιτσά και σταμάτησε μπροστά στο ξερό κούτσουρο που είχε απομείνει από τον μεγάλο πλάτανο που κάποτε οι Τούρκοι κρεμούσαν τους αγωνιστές της ελευθερίας, κάνοντας τον Σταυρό του. Όλοι τότε θυμήθηκαν τα λόγια που είχε πει μπαίνοντας νικητής στην Πόλη. «**Πόσοι από το Έθνος μου και τη φάμιλία**»
Συνέχεια στην 3η σελ.

ΑΝΑΒΟΛΗ 3ου ΑΝΤΑΜΩΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΥΡΑΙΩΝ

Το 2021 είναι μια χρονιά σταθμός για όλους τους Έλληνες, λόγω του ότι είναι η χρονιά που ορίζει μια πορεία **200 χρόνων από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821**, όπου τέθηκε με πολύ επιτακτικό τρόπο και οδηγήθηκε μέσα από πολλούς αγώνες η δημιουργία ανεξάρτητου Ελληνικού κράτους.

Πολλές σημαντικές εκδηλώσεις σε όλη την Ελλάδα, αλλά και στην Αρκαδία θα πραγματοποιούνταν τιμώντας αυτή την επέτειο.

Γι' αυτό το λόγο οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι του χωριού θέλησαν να συνεισφέρουν σε αυτή την εθνική ανάταση όλων των συμπατριωτών μας, διοργανώνοντας το 3ο ΚΑΚΟΥΡΑΪΚΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ μια χρονιά νωρίτερα, τον ΑΥΓΟΥΣΤΟ του 2021 και όχι το 2022 που ήταν η κανο-

νική χρονιά (ανά τετραετία).

Ελπίζαμε μέχρι την τελευταία στιγμή ότι οι συνθήκες θα ήταν ευνοϊκές για την διοργάνωση αυτή. Δυστυχώς η πανδημία λόγω του ιού COVID-19 που πλήττει τον πλανήτη και την Ελλάδα δεν υποχωρεί. Οι συνθήκες ακόμη είναι πολύ δύσκολες.

Αυτή η επικινδυνότητα και η αβεβαιότητα μας αναγκάζει να προχωρήσουμε στην ΑΝΑΒΟΛΗ του 3ου Ανταμώματος και τη μεταφορά του στην κανονική του ημερομηνία, το καλοκαίρι του 2022. Με την ελπίδα βεβαίως ότι θα έχουμε επιστρέψει σε κανονικές και ασφαλείς συνθήκες διαβίωσης.

Οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι Αρτεμισίου

Κακουραίοι, Αγκαλιάστε στοργικά την εφημερίδα των Αρτεμισιωτών, «ΤΟ ΚΑΚΟΥΥΡΙ».

Αυτή μας αδελφώνει, μας ταξιδεύει στ' όμορφο χωριό μας και κάνει τη φωνή μας ν' ακούγεται μακρύτερα και περισσότερο.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

► Ο Νίκος Γ. Σπυρόπουλος και η Ελένη-Βιολέτα Τσάτσαρη απέκτησαν στις 11/4/2021 το πρώτο τους παιδί, **κοριτσάκι**.

Στους ευτυχείς γονείς, παππούδες, γιαγιάδες, ευχόμαστε να τους ζήσει το νεογέννητο.

Γάμοι - Βαπτίσεις

► Ο **Τάκης Ξυνός**, γιος της Κωστούλας Ιωάν. Ψαρρά και η **Γεωργία Κατριτζίδη** παντρεύτηκαν στις 23/5/2021 στο εκκλησάκι της Αγίας Αναστασίας, του κτήματος Ναϊάς Κορωπίου. Εκεί πραγματοποιήθηκε και το γαμήλιο τραπέζι.

► Ο **Καραθάνος Γεώργιος** και η **Ρόκκα Δήμητρα** του Παναγιώτη, τέλεσαν τον γάμο τους στις 9-6-2021 στην εκκλησία της Επισκοπής Τεγέας. Μετά το μυστήριο ακολούθησε η βάπτισή της κόρης του ζεύγους και πήρε το όνομα **Ελένη**. Το τραπέζι του γάμου έγινε στο Βαλτέτσι, στην πλατεία του χωριού.

► Ο **Ηλίας Ιωάν. Ρόκκας** και η **Σοφία Τερζοπούλου** παντρεύτηκαν στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Καλλιθέας. Στον ίδιο ναό βάπτισαν και την κόρη τους, στην οποία οι νονοί και κουμπάροι Ιωάννης και Γιώργος Χλέπας έδωσαν το όνομα **Ελένη**.

Στους νεόνυμφους ευχόμαστε βίο ανθόσπαρτο και με απογόνους.

Συνδρομές

Κυπραίος Δήμος	δολ. U.S.A. 200
Σταματοπούλου Αλέκος του Νικολάου (Αμερική) 100€	
Παπαδημητρίου-Περδίου Ιωάννα	δολ. U.S.A. 50
Σταματοπούλου Σπύρος του Ανδρ. (U.S.A.)	80€
Βλάχου-Κατσιάμπαλου Μαρίνα (Αυστρ.)	80€
Καρζή-Σουρή Μαρίνα (Αυστραλία)	50€
Αντωνοπούλου-Καρζή Άννα (Αυστραλία)	50€
Σίμος Παναγιώτης του Χρ.	20€
Σταματοπούλου Νίκος του Γεωρ.	50€
Σπυροπούλου Εφη	50€
Χελιώτης Γιώργος του Νικ.	20€
Κακαρίκου-Κουτσούκου Παναγιώτα	20€
Νάγου Ιωάννα του Δημ.	100€
Τουμπακάρης Μανώλης και Αικατερίνη	20€
Τσαγκαλάκης Δημήτρης	30€
Γεωργιοπούλου Ιωάννα	30€
Δούρος Νικόλαος	30€
Χαραλαμποπούλου-Κοτσιάνη Σοφία	30€
Κοντοράβδη-Ραντοβάνοβιτς Βασιλική	20€
Σταματοπούλου Βασιλική του Παν.	30€
Κόλλια Αγγελική	50€
Βλάχου-Ηλιοπούλου Γεωργία	70€
Σταθούλης Παναγιώτης	30€
Μπρότση Θεοδώρα	50€
Ψαρρά Αργυρώ	50€
Σταματοπούλου Νικολέτα	100€
Χρονόπουλος Θεόδωρος	30€
Συμπρούκος Δημήτρης	30€

Επί του πιεστηρίου

Ενώ η εφημερίδα μας ήταν προς εκτύπωση πληροφορηθήκαμε τον θάνατο της **Αθηνάς Μπενεχούτσου-Βερβαινιώτη**. Στο επόμενο φύλλο της εφημερίδας μας θα αναφερθούμε εκτενέστερα.

ΤΟ ΚΑΚΟΥΡΙ

Τριμηνιαίο δελτίο
Ιδιοκτησία: Σύλλογος Αρτεμισιωτών Αττικής
Γλάδστανος 10 Αθήνα Τ.Κ. 10677
Τηλ.: 210 8082042

Εκδότης - Δ/ντής:
Κακαρίκου Γαυγ Τηλ.: 210 5747298
Ετήσιες Συνδρομές: 20€
Εξωτερικού: 40€

Συντακτική Επιτροπή:
Παπαθεοδώρου - Καραγιάννη Γαυγ
Ελένη Δήμη - Ζαρόκωστα
Σταματοπούλου Γιάννης Δημ.
Ρόκκας Γιώργος Ηλ.
Μπρότση - Αλωνιστιώτη Ειρήνη
Κακαρίκου Γαυγ

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση - Εκτύπωση:
Εκδόσεις-Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υίοι Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον • Τ.Κ.: 13121
Τηλ.: 210 2619003 - 210 2619696
e-mail: karpouzi@otenet.gr

Γιορτάζουμε τούτο τον μήνα μια από τις μεγαλύτερες γιορτές του Ελληνικού Έθνους. Μέρα ξεχωριστή! Μέρα διπλής γιορτής. **Τον Ευαγγελισμό της Θεοτόκου**, όπου ο αρχάγγελος Γαβριήλ έφερε στην Παναγία το μήνυμα του λυτρωμού των ανθρώπων από τον ζυγό της αμαρτίας με το **«Χαίρε Κεχαριτωμένη Μαρία, ο Κύριος μετά Σου»** και την επέτειο της Εθνικής μας Παλιγγενεσίας, **την 25η Μαρτίου 1821**.

Τον Μάρτιο του '21 το έθνος μας κοιτάζει τον κατακτιχητό του με περιφρόνηση και τον τάφο του με αδιαφορία και η Ελληνική επανάσταση ξεσπά! Τετρακόσια χρόνια σκλαβιάς είχαν περάσει. Όμως το ελληνικό έθνος, μολονότι δεν είχε νικήσει στο πεδίο της μάχης, είχε εν τούτοις κερδίσει τον πόλεμο σε ένα πεδίο απείρως δυσκολότερο, στο πεδίο του πολιτισμού! Κράτησε την εθνική του ταυτότητα τετρακόσια ολόκληρα χρόνια ξένης κατοχής. Αντιστάθηκε! Αντίσταση δεν είναι απλώς και μόνο να πάρεις τα όπλα και να ανεβείς στα βουνά. Το δυσκολότερο είναι να μείνεις αυτό που είσαι. Και οι επαναστατημένοι Έλληνες έμειναν αυτοί που ήταν μέσα σε ένα πολυεθνικό και πολυπολιτισμικό μόρφωμα, την Οθωμανική αυτοκρατορία.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες, δεν είναι καθόλου αυτονόητο ότι ένας λαός θα μπορέσει να διατηρήσει την εθνική του ταυτότητα. Πολλοί λαοί, οι οποίοι πέρασαν από την ιστορία, επιτέλεσαν διόλου ευκαταφρόνητα κατορθώματα, αλλά, προϊόντος του χρόνου, συγχωνεύτηκαν μέσα σε ευρύτερα σύνολα κι έτσι εξαφανίστηκαν ως ιδιαίτερες εθνικές ομάδες. Αντίθετα οι Έλληνες διέθεταν τεράστιες περγαμνές πολιτιστικής αντίστασης στη μακρόχρονη ιστορική τους πορεία και αξίζει να δούμε ποιες είναι εκείνες οι δυνάμεις που συνέβαλαν στη διατήρηση της ταυτότητάς τους, ειδικά στην περίοδο της οθωμανικής κατοχής. Οι δυνάμεις αυτές ήταν κυρίως πέντε με προεξάρχουσα την χριστιανική ορθόδοξη πίστη. Η Εκκλησία ήταν ο μεγάλος θεσμός του Βυζαντίου που επιβίωσε όλα αυτά τα χρόνια. Ο Μωάμεθ ο Πορθητής, ενώ συνέτριψε την πολιτική ηγεσία του Βυζαντίου, την εκκλησιαστική του απόσταση τη διατήρησε, για τα δικά του ασφαλώς συμφέροντα, και μάλιστα την επιφόρτισε με επιπρόσθετα καθήκοντα. Βέβαια, πρέπει να τονιστεί ότι η πρώτη Εκκλησία υφίστατο κάθε φορά και τις αυθαιρεσίες των Τούρκων. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε ότι από τους 159 Πατριάρχες

ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟ '21

που αρχιερέτευσαν μεταξύ του 15ου και 20ου αιώνα μόνον είκοσι ένας (21) πέθαναν με φυσιολογικό τρόπο, ενώ βρισκόνταν στο θρόνο.

Πέραν του εκκλησιαστικού βιώματος, οι άλλες τέσσερις δυνάμεις που κράτησαν αραγή την ενότητα ανάμεσα στις διάσπαρτες τουρκοκρατούμενες κοινότητες ήταν: Πρώτον η κοινή συνείδηση ότι είναι απόγονοι της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, δεύτερον, η χρήση κοινού γλωσσικού οργάνου, της ελληνικής γλώσσας, τρίτον, η κοινή συνείδηση ότι τελούν υπό έθνο ζυγό και τέταρτον, η λαϊκή ποίηση και λογοτεχνία.

«Και άργεie να 'ρθει εκείνη η μέρα...». Επιτέλους, κάποια στιγμή έφτασε ο Μάρτης του 1821 και οι Φιλικόι κατέβηκαν στην Πελοπόννησο, για να ξεσηκώσουν τους Έλληνες. Εκεί συνάντησαν έναν λαό ενωμένο, αλλά και πρόθυμο να επαναστατήσει. Αφού αξιοποίησαν τον θρησκευτικό ζήλο των Ελλήνων ραγιάδων, τη δύναμη εκείνη που είχε τη μεγαλύτερη κοινωνική απήχηση, βρήκαν τον κατάλληλο δίαυλο επικοινωνίας και προσπερνώντας όποιες δυσκολίες, τους ξεσηκώσουν. Στις 17 του Μάρτη ξεσηκώνεται η Μάνη με αρχηγό τον Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη. Αμέσως μετά πολιορκείται η Καλαμάτα. Δεν έχει περάσει πολύς καιρός και όλος ο Μοριάς έχει πάρει τα όπλα. Με την ατμόσφαιρα μπαρουτοκαπνισμένη, η Εκκλησία στην Αγία Λαύρα ευλογεί τον αγώνα και όλοι οι Έλληνες, γεμάτοι από θρησκευτικό και πατριωτικό ζήλο ενθουσιάζονται. Αποδεικνύουν για μια ακόμα φορά πως κανένας λαός δεν μένει ακόμοσος, όταν πάρει την υπέρτατη απόφαση να ζήσει ελεύθερος ή να πεθάνει. **«Η μεγαλοσύνη των λαών δεν μετριέται με το στρέμμα. Με της καρδιάς του πύρμα μετριέται και το αίμα»**. Έτσι η θρυαλίδα της επανάστασης επεκτείνεται στην Ανατολική Στερεά. Πέφτουν τα Σάλωνα, η Λιβαδειά και η Αταλάντη. Τα νησιά μας, η Ύδρα, οι Σπέτσες, τα Ψαρά προσχωρούν στον Αγώνα. Λαμπρές οι επιτυχίες των επαναστατημένων. Οι Τούρκοι κατατροπώνονται κι ένα κύμα φανατισμού ξεσπά ανάμεσά τους. Κρεμόν τον **Πατριάρχη Γρηγόριο τον Ε΄** ανήμερα του Πάσχα (10 Απριλίου 1821). Ο Διονύσιος Σολωμός θρήνηει και δι' αυτού το πανελλήνιο:

Όλοι κλάψτε, αποθαμένος, ο αρχηγός της εκκλησίας / κλάψτε, κλάψτε κρεμα-

ΑΝΑΛΗΨΗ 2021

Συνέχεια από την 1η σελ.

Κοιτάζοντας τις φωτογραφίες ξυπνήσανε και οι δικές μου θύμισες και ξετυλιγονται εικόνες, μωραδιές και αναμνήσεις.

Ανακαλώ στιγμές μιας εποχής περασμένης, μνήμες και θύμισες, από τα χρόνια εκείνα τα αλησμόνητα, από τα μέρη τούτα τα αγαπημένα.

Ήταν τότε, όταν, κάποτε... Πριν από πολλά χρόνια όταν ζούσε και ο πατέρας μου, του ζήτησα να πάμε ψηλά στην Αρμενιά, στον κοκκινόβραχο την μέρα που γιορτάζε το εκκλησάκι της Ανάληψης. Και έτσι αξιμμέρωτα, ανήμερα της Ανάληψης, ξεκινήσαμε μαζί με αρκετούς συγχωριανούς και νέους και γέροντες και με τον ιερέα του χωριού μας (**Νικ. Κουτρούμη**). Άλλοι με τα άλογα άλλοι με τα πόδια αρχίσαμε να ανηφορίζουμε το μονοπάτι για την κορυφή. Το άρωμα της φύσης γύρω μας ήταν μευστικό.

Βγαίνοντας ο Ήλιος, χρύσιζε τα φύλλα των δένδρων και έλαμπε ο προορισμός μας, (κοκκινόβραχος ή κοκκινόραχη).

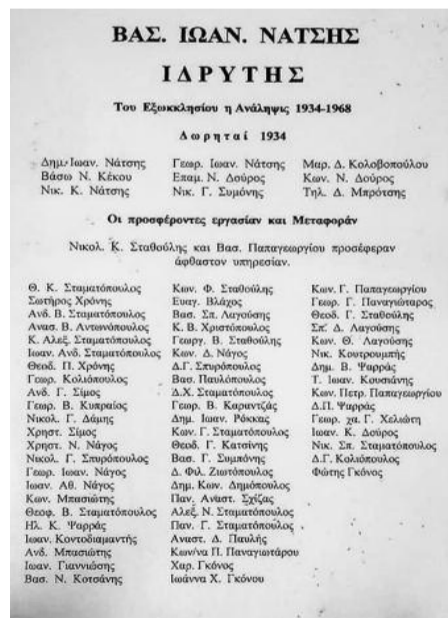
Οι γκορτσιές, τα πουρνάρια, οι αγριομυγαδιές και άλλα άγρια δέντρα θερειύουν, εδώ στο **Αρτεμίσιο**. Αυτό το ιερό αρκαδικό βουνό ήταν αφιερωμένο στη Θεά Αρτεμη, όπου ελεύθερη, αδάμαστη, λαμπερή και άγρια κυνηγούσε, με τη χρυσόκερη ελαφίνα της (με τα χρυσά κέρατα και χάλκινα πόδια) κοντά στην **Μαντίνεια**, την πατρίδα της ιερείας και φιλοσόφου **Διοτίμας**.

Πόσες φορές την άκουσα αυτή την ιστορία από τον μπαμπά μου δεν θυμάμαι, είχα πιστέψει ότι αν ποτέ ανέβω σε αυτό το βουνό μπορεί να την συναντήσω.

Κοίταζα γύρω μου να κρατήσω εικόνες και μυρωδιές, μέχρι που κάποια στιγμή σε ένα ξέφωτο, φάνηκε το κάτασπρο ασβεστωμένο εκκλησάκι, ήταν στην κορυφή. Δέσαμε τα ζώα και τα αφήσαμε να ξεκουραστούν. Προχωρήσαμε για λίγο με τα πόδια, άγριος τόπος, αλλά όμορφος και μαγικός.

Ο κάμπος κάτω φαινόταν σαν κουρελού, κομμάτια πράσινα, καφέ και κίτρινα, με όλες τις αποχρώσεις...

Εκεί ψηλά εκτός από τους βοσκούς με τα κοπάδια τους, ανεβαίνουν και οι κάτοικοι των γύρω περιοχών για να μαζέψουν στα γυμνά και ξέφωτα ψηλώματα το πασιγνωστο αρωματικό τσάι του βουνού. Μάζεψα και

εγώ μερικές αγκαλιές φρέσκο τσάι, με πιο πολύ θαύμασα αυτό το μαγεμένο τόπο με τα «μαγιόβουτανα» και τα «νεραιδάλωνα» που μας διηγούνταν η γιαγιά τα χειμωνιάτικα βράδια. ...Υπάρχει λένε, και μια «νεραιδοσηλιά» που βγαίνει καθαρό νερό, εκεί πηγαιίνουν οι τσοπάνηδες για να ποτίσουν τα πρόβατά τους, μου είπαν πως ήταν λίγο μακριά και δεν πήγαμε (τώρα που ξανασκέφτομαι έπρεπε να είχαμε πάει).

Και αφού έγινε η λειτουργία της Αναλήψεως και πέρασε το μεσημέρι πήραμε βαθιές ανάσες καθαρού αέρα, γεμίσαμε με πνευμόνια μας με οξυγόνο, και ευχαριστημένοι με όσα είδαμε και νιώσαμε, πήραμε το δρόμο της επιστροφής...

Μέσα από τα πουρνάρια διέκρινα κοπάδια

σμένος ωσάν νά 'τανε φοινιάς. Απαχνορίζουν πολλούς μητροπολίτες. Όλος ο ελληνισμός μάχεται. Η Μονεμβασιά και η Πύλος πέφτουν στα χέρια των επαναστατών. Οι Έλληνες οπλαρχηγό με αρχηγό το Γέρο του Μοριά, τον Θεόδωρο Κολοκοτρώνη, στρέφονται στην Τριπολιτσα, την πρωτεύουσα του Μοριά. Αρχικά, διθύραμβοι ψάλλονται για τις επιτυχίες. Όμως τα πράγματα αντιστρέφονται. Η Επανάσταση κινδυνεύει να καταπιγεί, όχι από τον εχθρό αλλά από τη διχόνοια. Παρόλο που τους επαναστατημένους τους ενώνει κοινός στόχος, ξεσπά και πάλι διχόνοια ανάμεσά τους για την πολιτική εξουσία στ' απελευθερωμένα εδάφη, η οποία μειώνει τη στρατιωτική δύναμη των Ελλήνων σε επικίνδυνο βαθμό και τους καθιστά έρμαιο της ευρωπαϊκής διπλωματίας. Ο εθνικός μας ποιητής προσπαθεί να τους συνετίσει.

Μην ειπούν στο στοχασμό τους / τα Ξένα έθνη αληθινά / εάν μισούνται ανάμεσά τους / δεν τους πρέπει ελευθεριά. Τελικά ο Αγώνας στέφεται με απανωτές επιτυχίες και η ελευθερία στεφανώνει τους αγωνιστές. Έτσι δημιουργείται το πρώτο ανεξάρτητο κράτος, εννέα χρόνια μετά την έναρξη της επανάστασης. Οι προσδοκίες όμως των αγωνιστών δεν δικαιώθηκαν, γι' αυτό και πάλι διαιρέθηκαν. **«Πάσα βασιλεία μερισθείσα καθ' εαυτής ερημούται και πάσα πόλις ή οικία μερισθείσα καθ' εαυτής ου σταθήσεται»** κατά το αψευδές στόμα του Ιησού Χριστού.

Παρά τη διχόνοια και τα μελανά σημεία, οι πρόγονοί μας οι Αγωνιστές, μάς παρέδωσαν ένα συμβόλαιο Ελευθερίας γραμμένο με το αίμα τους. Ο Μακρυγιάννης λέει σχετικά: **«Τούτην την πατρίδα την έχομεν όλοι μαζί, και σοφοί και αμαθείς και πλούσιοι και φτωχοί και πολιτικοί και στρατιωτικοί και οι πλέον μικρότεροι άνθρωποι. Το λοιπόν, δουλέψαμε όλοι μαζί, και την φυλάμεν κι όλοι μαζί και να μην λέγει ούτε ο δυνατός «εγώ», ούτε ο αδύνατος. Ξέρετε πότε να λέγει ο καθείς «εγώ»; Όταν αγωνιστεί μόνος του να φκιάσει ή να χαλάσει, να λέγει «εγώ», όταν όμως αγωνίζονται πολλοί να φκιάσουν, τότε να λέμε «εμείς». Είμαστε εις το «εμείς» κι όχι εις το «εγώ».**

Τέλος, η επέτειος αυτή ας χρησιμεύσει ως ένα πατριωτικό αναβάπτισμα και ας μας θυμίζει την υποχρέωση που έχουμε όλοι συσπειρωμένοι να διαφυλάξουμε την ένδοξη πατρίδα μας: **ΕΛΕΥΘΕΡΗ-ΑΚΕΡΑΙΑ και ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ.**

Σταματοπούλος Διονύσιος
Συνταξιοχός Εκπαιδευτικός

με γίδια και πρόβατα και τα τροκάνια τους τραγουδούσαν με κάθε τους κίνηση. Κάπου εκεί ανάμεσα στους θάμνους φάνηκε και ένας βοσκός αχτένιστος, και με τη γκλίτσα στο χέρι, να σαλαγάει τα γίδια του, σφυρίζοντας και τραγουδώντας ένα αγαπημένο μου τραγούδι.

«Σ' αυτές τις ράχες τις ψηλές, λεβέντες μου που πάτε, σας βλέπει ο γέρο τσέλιγκας, τα νιάτα του θυμάται.

Τσέλιγκα γέρο τσέλιγκα του λέν' δυο θλαχοπούλες, πόσες φορές ανέθηκες σ' εκείνες τις ραχούλες.

«Πόλλες φορές ανέθηκα και σαν το λεοντάρι

μα τώρα πια εγέρασα, δεν είμαι παλικάρι».

...Και η σκέψη μου πάει τόσο μακριά, στην μυθολογία... σαν να ήταν ο ίδιος ο **θεός Πάνας**, και εκεί που κουνηθήκαν οι θάμνοι θα μπορούσε να ήταν και η ελαφίνα της **Θεάς Αρτεμης**.

Συνεχίσαμε την ίδια διαδρομή αλλά με καθφρονικές στροφές. Κατεβήκαμε σιγά - σιγά... σαν να μη θέλουμε να γυρίσουμε πίσω, γιατί, ξέραμε ότι αφήνουμε πίσω μας ένα σπάνιο τοπίο, μία πρωτόγνωρη ομορφιά, άγνωστη σε πολλούς ανθρώπους. Από κάποιο σημείο της κατηφόρας φάνηκε και το χωριό μας, με τις κόκκινες κεραμοσκεπές των οσιτιών.

Τον ορεινό όγκο του βουνού μας με τους μύθους, τους θρύλους, την ιστορία και τις άλλες του ομορφιές δε θα μπορέσω να το σβήσω από την σκέψη μου.

Γεωργία Παν. Κακαρίκου
(εκπαιδευτικός)

ΔΙΑΚΟΣΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΠΑΛΙΓΓΕΝΕΣΙΑ (ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ)

Συνέχεια από την 1η σελ.

μου έχουν κρεμαστεί εδώ» και έδωσε διαταγή «**κόψτε το, δεν χρειάζεται πια. Οι Τούρκοι δε θα μπορέσουν να κρεμάσουν κανένα».**

Ήταν δεν ήταν 10 χρόνων όταν η μάνα του **Ζαμπία**, τον έστειλε στην Τριμπολιτσία με ένα γαϊδουροφόρτι ξύλα να τα πουλήσει. Ο καιρός βροχερός, οι δρόμοι με λάσπη και λακκούβες. Το γαϊδουράκι πάτησε σε μια λακκούβα και λάσπωσε ένα Τούρκο που χαστούκισε τον μικρό **Θοδωράκη**. Γυρίζοντας στην Πιάνα ανέφερε το συμβάν στη μάνα του λέγοντάς της «**εγώ τους Τούρκους θα τους δώξω από την Τριμπολιτσία».** Επειτα από μερικά χρόνια πραγματοποίησε την υπόσχεσή του αυτή.

Ήταν 3-2-1843, ο Γέρος του Μωριά είναι καλεσμένος στο χορό των ανακτόρων. Παρά την προχωρημένη ηλικία του σέρνει πρώτος το χορό, ενώ τον επευφημεί και τον θαυμάζει η αριστοκρατία για τις χορευτικές του ικανότητες. Δυστυχώς όμως το ποτό, η πολλή ευτυχία λειτούργησαν ανασταλτικά και χάθηκε η εγκράτεια και η αυτοκυριαρχία που τον χαρακτήριζαν. Ίσως και ο Θεός ήθελε να τον πάρει ευτυχισμένο. Μεσάνυκτα γύρισε στο σπίτι του και έπεσε βαρύς στο κρεβάτι του. Παρά τις προσπάθειες των γιατρών επήλθε το μοιραίο. **Ήταν 11 η ώρα το πρωί της 4ης Φεβρουαρίου 1843, όταν ο Γέρος του Μωριά, ο Αρχιστράτηγος της Παλιγγενεσίας, ο θρυλικός, ο φοβερός Θεόδωρος Κολοκοτρώνης** άφησε την τελευταία του πνοή και πέρασε στο πάνθεο των ηρώων δίπλα στο **Λεωνίδα**, τον **Μ. Αλέξανδρο**, τον **Κ. Παλαιολόγο**, τον **Μισούλη**, τον **Ανδρότσου**, τον **Αθαν. Διάκο**, τον **Καραϊσκάκη** και τόσους άλλους.

Τον έντυσαν με την επίσημη στολή του Αρχιστράτηγου. Στα πόδια του τοποθέτησαν μια τουρκική σημαία, λάφυρο των πολέμων, ενώ τον σκέπασαν με την Γαλανόλευκη. Πάνω στο φέρετρο τοποθέτησαν το σπαθί, τα παράσημα, την περικεφαλαία και τις σπαλιές που φορούσε στα Επτάνησα σαν Ταγματάρχης. Βαρύ κνήφος απλώθηκε παντού. Οι σημαίες κνήμεζαν μεσίστιες, το Συμβούλιο Επικρατείας (σημερινή βουλή) διέκοψε τις εργασίες του, τα μαγαζιά έκλεισαν και σταμάτησε κάθε εργασία, ενώ ο Βασιλιάς κήρυξε τριήμερο πένθος. Το φέρετρο μεταφέρθηκε στην Αγία Ειρήνη, οδός Αιόλου, τότε Μητρόπολη Αθηνών. Η Εκκλησία ασφυκτικά γεμάτη. Πλήθος κόσμου κάθε λογής. Αξιωματικοί, Πρέσβεις, Ακόλουθοι, φραγκοντιμμένοι πολιτικοί και κομπές κυρίες δίπλα σε απλούς ανθρώπους της Ελληνικής υπαίθρου. Ο Βασιλιάς **Όθωνας** πήρε θέση δίπλα στο φέρετρο φανερά συγκινημένος. Πάντα έτρεφε ιδιαίτερα αισθήματα αγάπης και σεβασμού σ' αυτόν που τόσο πολέμησε για τα μεγαλύτερα ιδανικά. Εκεί και τα παιδιά του **Γιάννης (Γενναίος)**, **Ελένη** και **Κωνσταντίνος (Κολίνος)** από την πρώτη του γυναίκα **Αικατερίνη Καρούσου** που πέθανε το 1820 και ο μικρός **Γιάννης Βελισσάρι** που ήταν μοναχική και τη γνώρισε στο Μοναστήρι του Προφήτη Ηλία στην Υδρα, που η κυβέρνηση **Κουντουριώτη** τον είχε φυλακισμένο. Όταν ο **Κολοκοτρώνης** αποφυλακίστηκε πέταξε τα ράσα και τον ακολουθούσε μέχρι το θάνατό του χαρίζοντάς του τον **Πάνο** σε ανάμνηση του πρώτου **Πάνου** που σκοτώθηκε στον εμφύλιο. Αν και την **Μαργαρίτα** δεν την στεφάνωθηκε στη διαθήκη του ανεγνώρισε τον **Πάνο** ως γνήσιο τέκνο του.

Τον επικήδειο εκφώνησε ο πατήρ **Κων/νος Οικονόμου εξ Οικονόμων**. «Έπεσε, λοιπόν, ω Σεβασμιωτάτη και περιφανής ομήγουρη, έπεσε το κοινόν της ανθρωπίνης φύσεως πένθημα και ο γενναίος Αντιστράτηγος και Σύμβουλος της Επικρατείας και πρώην αρχηγός της Πελοποννήσου Θεόδωρος ο Κολοκοτρώνης. Κείται και ούτος ο δυνατός εν πολέμοις και περικλεής, εν ανδραγαθίαις, ο τοσαύτα και αυτός συνάμα μετά των λοιπών υπέρ της πατρίδος αγωνιστών». Μετά την εξόδιο ακολουθία η πομπή ξεκίνησε για το Α΄ Νεκροταφείο. Εκεί ο πεζογράφος και ποιητής **Παναγ. Σούτσος** με δακρυσμένα μάτια και τρεμουλιαστή φωνή ξεκίνησε να πει τα τε-

λευταία λόγια. «**Ελληνες, Ανήρ Μέγας Ετελεύτησε»**, δεν μπόρεσε όμως να συνεχίσει και ο λαλιότατος κατά τα άλλα λογοτέχνης κλαίγοντας αναγκάστηκε να ομολογήσει ότι «**το κυριεύσαν την ψυχή μου πένθος, παραλύει την λαλιά μου».**

Ο **Κολοκοτρώνης** πέθανε, με η προσφορά του στην υπόθεση της Ελευθερίας από τον τουρκικό ζυγό δεν θα ξεχαστεί από τους Πανελληνες. Είναι ίσως ο μοναδικός από τους Κολοκοτρωνάιους που πέθανε στο κρεβάτι. Εβδομήντα και πλέον συγγενείς του έχυσαν το αίμα τους για το δένδρο της ελευθερίας. Ίσως πολύ λίγοι γνωρίζουν ότι ο Γέρος του Μωριά ξεκίνησε τα πρώτα του κατορθώματα από τη θάλασσα και μάλιστα σαν κυβερνήτης στο καταδρομικό πλοίο «**ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ».** Επίσης έλαβε μέρος στις ναυτικές επιχειρήσεις του Ρωσικού στόλου εναντίον των Τούρκων κατά τον Ρωσοτουρκικό πόλεμο 1806-1812.

Πρέπει ακόμη να επισημάνουμε ότι και κατά την εποχή της Εθνεγερσίας το προαιώνιο μεγάλο ελάττωμα της Ελληνικής φυλής, η διχόνοια, άκμασε με καταστροφικά αποτελέσματα. Ο εμφύλιος πόλεμος του 1823 μεταξύ οπλαρχηγών και πολιτικών για το ποιος θα έχει την εξουσία μετά την απελευθέρωση, άφησε τους Τούρκους και τους συμμάχους τους Αιγυπτίους να καταστρέψουν ό,τι είχαν πετύχει μέχρι τότε με τον ηρωικό τους αγώνα, πολλές θυσίες και αίμα. «**Αν μισούνται ανάμεσα τους δεν τους πρέπει ελευθεριά»** αναφέρει ο **Διον. Σολωμός** στον «**Υμνο εις την Ελευθερία».** Στον εμφύλιο αυτό ο **Κολοκοτρώνης** έχασε το γιο του **Πάνο** και ο ίδιος φυλακίστηκε.

Σε πολλές πόλεις της πατρίδας μας έχουν στηθεί ανδριάντες και προτομές του, πολλοί Σύλλογοι και περισσότεροι δρόμοι φέρουν τ' όνομά του για να θυμίζουν στις επερχόμενες γενεές την τεράστια προσφορά του για την Ελευθερία από τον Τουρκικό ζυγό. «**Φωτιά και τσεκούρι στους προσκυνημένους»** έλεγε. «**Οι Έλληνες είναι τρελοί, αλλά έχουν Θεό φρόνιμο».** «**Μία φορά εθαπίστημεν με το λάδι, θαπιζόμαστε και μία με το αίμα για την Ελευθερία της Πατρίδας μας»**, «**το γένος μας και άλλες φορές σταυρώθηκε, αλλά ιδού ζώμεν».** Είναι μερικά από τα πολλά αποφθέγματα του Γέρου και την θυμωσοφία του.

Ο **Κολοκοτρώνης** ήταν ο ηγέτης, ο εθνεγέρτης που είχε το χάρισμα να μιλάει στις καρδιές των ανθρώπων. Αγωνίστηκε για να κρατήσουν οι Έλληνες ζωντανή την πίστη τους, την ελευθερία τους. Τη φλογερή καρδιά του, τον πληθωρικό χαρακτήρα του, την αξία του παραδέχτηκαν και όσοι τον σκεφάτησαν, τον λαιμάχησαν, τον κατέκριναν. Ο μεγάλος αυτός ήρωας μας άφησε μία βαριά κληρονομιά. Σε μας απομένει ν' ακολουθήσουμε τα βήματά του και να κρατήσουμε τις παρακαταθήκες του.

Στις 10-10-1930 τα οστά του Θεοδ. Κολοκοτρώνη μεταφέρθηκαν από το Α΄ Νεκροταφείο στην Τρίπολη σιδηροδρομικώς, κατόπιν αιτήματος των Αρκάδων προς τον **Ελευθέριο Βενιζέλο** που φρόντισε για την μεταφορά τους και μάλιστα ο ίδιος τα συνόδευσε προσωπικά. Επακολούθησαν δοξολογία στον Μητροπολιτικό Ι.Ν. Αγίου Βασιλείου Τριπόλεως, παρέλαση φουστανελοφόρων, απαγγελίες ποιημάτων, εκφωνήσεις πανηγυρικών λόγων κ.λπ. και τα οστά τοποθετήθηκαν αρχικά σε ηρώο πεσόντων στο πίσω μέρος της πλατείας Άρεως. Το 1971 στην πλατεία Άρεως στην Τρίπολη στήθηκε μεγαλοπρεπής έφιππος ανδριάντας του **Θεοδ. Κολοκοτρώνη** και από το 1993 τα οστά του φυλάσσονται στη βάση του ανδριάντα σε ειδική κρύπτη.

Έτσι ο Γέρος του Μωριά επέστρεψε και αναπαύεται στην πόλη που αγάπησε και ελευθέρωσε η οποία τον κράτει σφικτά στην αγκαλιά της για να θυμίζει στις επερχόμενες γενεές «πως οι δούλοι γίνονται ελεύθεροι».

Τέλος πληροφορούμε τους αναγνώστες της εφημερίδας μας, ότι **και στο Κακούρι ο Θεοδ. Κολοκοτρώνης είχε φίλους πιστούς και γενναία παλληκάρια στα σπίτια των οποίων πολλές φορές είχε φιλοξενηθεί.**

ΒΑΣΙΛΗΣ Γ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ 1821 ΣΤΗΝ ΤΡΙΠΟΛΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΑΣ

Η προσφορά της εκπαίδευσης στην Επανάσταση ήταν καταλυτική. Μετά το 1700 υπήρξε μια έκρηξη δημιουργίας σχολείων και εκδόσεων, ιδιαίτερα στις ακμάζουσες κοινότητες των Ελλήνων της διασποράς, αλλά και με τη βοήθεια των πλουσίων εμπόρων και εφοπλιστών στα Ελληνικά οικονομικά και διοικητικά κέντρα, στα όρια της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Έτσι από τα σχολεία στα της σκλαβιάς που κατά τον / Κ. Κούμα, / παρομοιάζουν σαν άνυδρα λυχνάρια μεταξύ παχυτάτου σκότους..., ξεπερνώντας τις δυσκολίες απέναντι στην επικρατούσα κατάσταση με ελάχιστους φωτισμένους δασκάλους και κληρικούς που έρχονται σε ρήξη με την Οθωμανική τυραννία και με τον δογματισμό και δεσποτισμό της Εκκλησίας μετατρέπονται σε σπίνες που πυροδοτούν την έναρξη της Επανάστασης. Η ηγεσία της Εκκλησίας ενταγμένη στο διοικητικό σύστημα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας είχε γίνει ο εγγυητής της υποταγής των ραγιάδων, και δυσκολεύτηκε να υποστηρίξει μαζί με τους κοτζαμπάσηδες την Επανάσταση. Εντούτοις μερικοί Αρχιερείς και Πατριάρχες οργάνωσαν επαναστατικά κινήματα και μαζί με μερικούς κοτζαμπάσηδες πλήρωσαν με το κεφάλι τους την δράση τους.

Ο κατώτερος κλήρος συμμετείχε, ολόψυχα στον αγώνα της ελευθερίας και έγινε πρεσβευτής, της Ελληνικής παιδείας και πολλοί από αυτούς έχοντας δεσμούς με τη Δύση και τον Διαφωτισμό εισήγαγαν τη νέα γνώση στα σχολεία, μετά από σκληρές συγκρούσεις με συντηρητικούς κύκλους. Όμως Άγιοι Χριστιανοί και Αρχαίοι σοφοί συνυπάρχουν στις Αγιογραφίες των ναών και των μοναστηριών και λειτούργησαν σαν χώροι διδασκαλίας και μάθησης για τα Ελληνόπουλα.

Η Επανάσταση του 1821 αποδιοργάνωσε την όποια εκπαίδευση υπήρχε. Αμέσως μετά την Άλωση της Τριπολιτσάς, το 1822 ιδρύεται αλληλοδιδασκτικό σχολείο στο τζαμί της Ωριάς, στην Τρίπολη, με δάσκαλο τον Δημητσανίτη, Νεόφυτο Νικολόπουλο και μισθό 45 γρόσια. Τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία βασίζονται σε επιστημονική παιδαγωγική μέθοδο BEL LANGASTER. Οι ελάχιστοι δάσκαλοι που υπήρχαν, βοηθιούνταν από ικανούς μαθητές τους λεγόμενους πρωτόσχολους... Τα αλληλοδιδασκτικά σχολεία προσέφεραν πολλά, στα πρώτα βήματα της εκπαίδευσης και λειτούργησαν, μέχρι το τέλος του 1800 και στη συνέχεια έγιναν συνδιδασκτικά.

Ο Δημήτριος Υψηλάντης, μαζί με τον Παπαφλέσσα, τον Φωτήλα και τον Βάρβογλη βοήθησαν την εκπαίδευση, και με απόφασή τους, διέθεσαν τα έξοδα από 19 εργαστήρια που βρίσκονταν κοντά στο σχολείο, και από 3 εθνικούς νερόμυλους για τις ανάγκες του πρώτου σχολείου, μετά την Άλωση της Τριπολιτσάς στις αρχές του 1822. Το σχολείο παύει να λειτουργεί από τον Ιούνιο 1825 μέχρι το 1828 γιατί καταλαμβάνεται η πόλη από τον Ιμπραήμ. Ουσιαστικά ο Καποδίστριας είναι ο θεμελιωτής της εκπαίδευσης στην Ελεύθερη Ελλάδα. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο λειτουργούσαν 120 σχολεία. Προεπαναστατικά ο Κυβερνήτης είχε ιδρύσει την φιλόμουσο εταιρία στην οποία είχαν προσφέρει χρήματα ο Τσάρος Αλέξανδρος, η Ρωξάνδρα Στούρτζα, και ο Ελβετός τραπεζίτης Γκυ Ευνάδσ στηρίζοντας οικονομικά την εκπαίδευση Ελληνοπαίδων σε πόλεις του εξωτερικού.

Το 1829 ο Κυβερνήτης επισκεπτόμενος την Τρίπολη για δεύτερη φορά βρίσκει μαθητές να κάνουν μάθημα κάτω από ένα δέντρο και δίνει εντολή και πόρους για την κατασκευή δημόσιου σχολείου, το οποίο λειτούργησε μέχρι το 1905 όταν καταδαφίστηκε για να οικοδομηθεί στο χώρο το Μαλιαροπούλειο θέατρο.

Μετά την δολοφονία του Καποδίστρια η εκπαίδευση σχεδόν διαλύεται, από τα 120 σχολεία λειτουργούν λιγότερα από τα μισά και τα περισσότερα στα Νησιά.

Από το 1830 με πρωτοβουλίες των κατοίκων της Αρκαδίας και δικά τους έξοδα αρχίζουν να λειτουργούν αλληλοδιδασκτικά σχολεία εκτός από την Τρίπολη και στην περιφέρεια, στο Λεβίδι, Αλωνίσταινα, Νεστάνη, Καλάβρυτα, Δημητσάνα και σε άλλα κεφαλοχώρια της Αρκαδίας.

Το 1836 ιδρύεται το πρώτο σχολείο θηλέων στην Τρίπολη στο Οθωμανικό ιεροδιδασκαλείο, πλησίον του ναού του Αγίου Δημητρίου, και ακολουθούν τα σχολεία θηλέων, στο Λεβίδι, την Κανδύλα, στου Δάρα, στη Νεστάνη, στην Αρβανιτοκερασιά, στην Κερασίτσα, στον Άγιο Βασίλειο και στα υπόλοιπα κεφαλοχώρια και Επαρχίες της Αρκαδίας.

Τα σχολεία θηλέων το 1906 καταργούνται και λειτουργούν σαν μικτά.

Το 1840 επί Όθωνος με Βασιλικό διάταγμα ιδρύονται στην Αρκαδία 32 δήμοι και υποχρεώνονται για την ίδρυση και λειτουργία ενός τουλάχιστον σχολείου, με έξοδά τους, για μαθητές και μαθήτριες από 5 έως 12 ετών. Με το ίδιο διάταγμα δίνεται η δυνατότητα στους δήμους να ιδρύσουν και σχολεία θηλέων με διδακτικό προσωπικό δασκάλους.

Το 1846 ιδρύεται νηπιαγωγείο στην Τρίπολη, αλλά και ιδιωτικά σχολεία και ιδιωτικό παρθεναγωγείο θηλέων, όπου διδάσκονται μουσική, ζωγραφική, γαλλικά, και τα απογεύματα οικιακή οικονομία.

Η Αρκαδία είναι πρωτοπόρα σε όλη την Ελλάδα στην εκπαίδευση, ιδιαίτερα των κοριτσιών, και αυτό θα συνεχίζεται με εντονότερους ρυθμούς αργότερα.

Το 1851 ιδρύεται το πρώτο Γυμνάσιο Τριπόλεως και σε κεφαλοχώρια τα Ελληνικά σχολεία σαν ενδιάμεση βαθμίδα. Το 1890 λειτουργούν στην Τρίπολη 9 δημοτικά και 3 γραμματοδιδασκαλεία και φοιτούν 600 μαθητές

εκ των οποίων 250 κορίτσια.

Το 1880 ιδρύεται το πρώτο τριτοβάθμιο ίδρυμα στην Πελοπόννησο, το Διδασκαλείο Τριπόλεως, το οποίο το 1906 γίνεται τριτάξιο και το 1934 ονομάζεται Παιδαγωγική Ακαδημία και στεγάζεται σε κτίριο που είχε κτισθεί για νοσοκομείο. Αργότερα προστέθηκε και ένας όροφος και σε αυτό το κτίριο λειτούργησε μέχρι το 1991.

Για 111 χρόνια η Ακαδημία υπήρξε φάρος της πνευματικής Αρκαδίας με τεράστια συμβολή στην πορεία της και στην ανάπτυξη της. Εκατοντάδες παιδιά από όλη την Αρκαδία έγιναν δάσκαλοι και στη συνέχεια αρκετοί από αυτούς σημαντικοί επιστήμονες, πρόκοψαν, προσέφεραν ανεκτίμητες υπηρεσίες, στήριξαν την εκπαίδευση, σε περιοχές κρίσιμες για το Έθνος μας, της Θράκης και της Μακεδονίας. Δίδαξαν στην Ακαδημία σημαντικοί καθηγητές που συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάπτυξη της Αρκαδίας με ξεχωριστό τον Ευάγγελο Παπανούστο και πολλούς άλλους.

Η μικρή ιστορία της εκπαίδευσης του χωριού μας

Το 1858, 30 χρόνια μετά την απελευθέρωση ιδρύεται με πρωτοβουλία των κατοίκων της Κοινότητας, σε μικρό οίκημα στην είσοδο του σπιτιού του Θεόδωρου Κοτσιοβού, σχολείο για αγόρια και κορίτσια με έξοδα της Κοινότητας και των κατοίκων. Τα επόμενα χρόνια αναζητούνται και ενοικιάζονται κτίρια πιο κατάλληλα και αυτά είναι του **Αναστασιάδη**, μετά του **Μπακογιαννάκη** και αργότερα του **Νικόλα** και του **Δημήτρη Σταματόπουλου (Ρέππα-Τσούγκου)**. Εκεί το σχολείο λειτούργησε μέχρι το 1938-39 όταν μετά από προσπάθειες 12 χρόνων τελείωσε το καινούργιο δημόσιο σχολείο σε οικόπεδο που αγόρασε η Κοινότητα το 1929 αντί 30.000 δραχμών.

Όλα αυτά τα χρόνια η δραστήρια σχολική επιτροπή, με πρωτεργάτες τον δάσκαλο Ιωάννη Μπενεχούτσο και τον Βασίλειο Μπρότση, με συνεχείς προσπάθειες και παραστάσεις στον υπουργό παιδείας Γεώργιο Παπανδρέου και σε άλλους κρατικούς θεσμούς, κατορθώνει να μπει σε πρόγραμμα ενίσχυσης η κατασκευή του σχολείου, και εκπονείται μελέτη με αρχικό φιλόδοξο σχέδιο διώροφου κτιρίου με τρεις τάξεις ανά όροφο. Τελικά επιλέγεται ισόγειο κτίριο τριών τάξεων με πρόπολογοισμό 550.000 δρχ. Η σχολική επιτροπή αρχίζει αγώνα συγκέντρωσης χρημάτων για να συμπληρωθεί το ποσό της κρατικής επιχορήγησης.

Απευθύνεται πρώτα στους πατριώτες του εξωτερικού, 80.000 δρχ. ήταν η πρώτη δωρεά από ομογενείς των Η.Π.Α. και θα συνεχίσουν και άλλες τα επόμενα χρόνια.

Από την έρευνά μου προκύπτει, ότι σχεδόν το σύνολο των σχολείων της Αρκαδίας αλλά και της Ελλάδας, έχουν γίνει από δωρεές μεταναστών, από το υστέρημά τους βοήθησαν και βοηθούν ακόμα την Πατρίδα μας. Σχολεία, ιδρύματα, νοσοκομεία, Εκκλησίες, υποτροφίες ενίσχυση της άμυνας, δρόμοι, γέφυρες μαζί με την εθελοντική συμμετοχή σε όλους τους πολέμους της Πατρίδας μας, μας δείχνουν το δρόμο της προσφοράς, ...τους οφείλουμε αιώνια ευγνωμοσύνη...

Για την κατασκευή του σχολείου, υπήρξε και προσωπική εργασία των κατοίκων. Μετέφεραν άμμο από το Στενό και το Σιμαδέικο ρέμα, που ελάφρυνε το κόστος κατά 65.000 δραχμές. Μετά από αρκετά χρόνια ολοκληρώθηκε η λιθοδομή του κτιρίου, και το 1933 απέμειναν όμως να γίνουν, η στέγη και τα ξύλινα κουφώματα. Το 1938 έγινε δημοπρασία και το δημόσιο σχολείο του χωριού μας επί τέλους τελείωσε και από το 1939 άρχισε η λειτουργία του.

Όμως η εκπαίδευση δεν είναι μόνο τα κτίρια, αυτό που δίνει περιεχόμενο και ζωή είναι οι μαθητές και οι δάσκαλοι. Από εκεί προέρχονται οι σωστοί πολίτες, οι επιστήμονες, οι επαγγελματίες, οι τεχνικοί, οι πατριώτες μας που τιμούν το χωριό μας όπου Γης. Οι δάσκαλοι που πέρασαν από το Χωριό μας με αγάπη και επιμονή οδήγησαν τους μικρούς μαθητές στα πρώτα κρίσιμα χρόνια του μεγάλου ταξιδιού της ζωής. Ο δάσκαλος, αυστηρός, επίμονος, υπομονετικός, γλυκύς, φύτευσε το σπόρο της μάθησης, στους μικρούς μαθητές, αλλά και της φιλοπατρίας, της εντιμότητας, της εργατικότητας, του σεβασμού στους γονείς και στους θεσμούς της πατρίδας μας..

Δάσκαλος... τι σημαντική λέξη... Σύμβουλος των κατοίκων του χωριού μας, στην κυριολεξία αφανής ήρωας, όπως ο Βασίλειο Μπουρνάκης, δάσκαλος στο χωριό Σίταινα Κυνουρίας που σκοτώθηκε πέφτοντας από ύψος 8 μέτρων επισκευάζοντας την στέγη του σχολείου. Σε αυτούς οφείλουμε πολλά.

Στο χωριό μας υπήρξαν 54 δάσκαλοι σε όλη τη διάρκεια λειτουργίας του σχολείου μας, πιο πολλοί από τις γύρω Κοινότητες της επαρχίας Μαντινείας μαζί με το Λεβίδι και την Κανδύλα και τις Ρίζες της Τεγέας. Έχω όλα τα ονόματα καθώς και τα ονόματα των δασκάλων με καταγωγή από το Χωριό μας, σε κάποια άλλη ευκαιρία πρέπει να τα δημοσιεύσουμε.

Οι Έλληνες στην ιστορική τους πορεία καλλιέργησαν πρώτοι από όλους το πνεύμα και τα γράμματα, έθεσαν τα θεμέλια του πολιτισμού, εισήγαγαν την επιστημονική προσέγγιση, τον ορθό λόγο, την διαλεκτική, και το πρόταγμα. **ΤΟΛΜΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΙΣ...**

Ο ΜΑΝΤΙΝΕΑΣ

Υπερρόγραφο. Στο Ψάρι Μεγαλοπόλεως λειτουργεί εξαιρετικό Μουσείο Δημοτικού Σχολείου, αξίζει μια επίσκεψη, τηλ. 6945800565 Μάνης Παπούλιας.

Έφυγαν για πάντα από κοντά μας

Κώστας Κοτσιάνης

Με βαθιά θλίψη και οδύνη ανακινώμε τον απρόσμενο χαμό του αγαπημένου μας αδελφού, του «βενιαμίν» της οικογενείας μας, του **Ιατρού Κώστα Κοτσιάνη**.

Ο Κώστας απεβίωσε στις 14/3/2021 στις ΗΠΑ, σε ηλικία 74 ετών.

Γεννήθηκε στο Κακούρι και σε ηλικία 14 ετών μετανάστευσε στις ΗΠΑ μαζί με την οικογένειά του (Ανδρέα Κοτσιάνη).

Αποφοίτησε από το Northern Illinois University με πτυχίο στη Βιολογία.

Εν συνεχεία, αποφοίτησε από την Ιατρική Σχολή του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Έκανε την ειδικότητά του στην Ωτορινολαρυγγολογία, στο Loyola University in Chicago. Το μεγάλο του ιατρικό επίτευγμα, είναι η ανέγερση, η ίδρυση και η λειτουργία, με μεγάλη επιστημονική ιατρική επιτυχία, του «**KOTSANIS INSTITUTE of Functional Medicine**» στο Grapevine Texas.

Το 1981 παντρεύτηκε τη Βασιλική Δασκολιά και απέκτησαν δύο παιδιά,

τον Ανδρέα και την Κατερίνα.

Τα πατριωτικά του αισθήματα τα εξέφρασε, με έκδηλη τη συγκίνηση του, κατά τη διάρκεια της συνέντευξης που παραχώρησε στο Πελοποννησιακό Πρακτορείο Ειδήσεων, στις 20/4/2019, στον παραδοσιακό Ξενώνα του χωριού μας, παρουσία πολλών συγχωριανών μας.

Καλό παράδεισο αγαπημένε μας Αδελφέ, θα είσαι πάντα στη σκέψη μας και στις προσευχές μας!
Σοφία Κοτσιάνη-Χαραλαμποπούλου

Κατερίνα

Μπουρτσουκλή-Λαζαρίδη

Η Κατερίνα πέθανε την Πέμπτη 27 Μαΐου 2021 στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής, όπου έζησε με τους δύο γιους της, τον Βασίλη και τον Γιώργο και τις οικογένειές τους.

Η αδερφή μου γεννήθηκε στο Κακούρι το 1928, **κόρη του**

Γιώργου και της Παρασκευής Μπουρτσουκλή και πέθανε ειρηνικά σε ηλικία 93 ετών. Η Κατερίνα δούλεψε ως δασκάλα σε ένα κολλέγιο της Θεσσαλονίκης πριν από την αναχώρησή της το 1960, περίπου, στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής, όπου παντρεύτηκε τον Στέλιο Λαζαρίδη.

Η μνήμη της να είναι αιώνια. Το έδαφος που την καλύπτει να είναι ελαφρύ.

Με Σεβασμό και Αγάπη,
Ο αδελφός της Αγγελής Μπουρτσουκλής,
Αδελαΐδα, Αυστραλία

Κωστής Γ. Σταματόπουλος (Μπόσης)

Στις 26-4-2021 απεβίωσε ο **Κωνσταντίνος Σταματόπουλος (Μπόσης)** σε ηλικία 84 ετών.

Να 'ναι ελαφρύ το χάμα σου, καλό σου ταξίδι αγαπημένε μου νονέ!

Στο ταξίδι που σε πάει ο μαύρος καβαλάρης κοιτάξε απ' το χέρι του τίποτε να μην πάρεις.

Κι αν διψάσεις, μην το πεις από τον κάτω κόσμο το νερό της αρνησίας φτωχό κομμένο δυόσμο!

Μην το πεις, κι ολότελα κι αιώνια μας ξεχάσεις βάλε τα σημάδια σου το δρόμο να μη χάσεις,

κι όπως είσαι ανάλαφρο σα χελιδόνι κι άρματα δε σου βροντάν παλκαριού στη ζώνη,

κοίταξε και γέλασε της νύχτας το σουλτάνο, γλιστρήσε σιγά κρυφά και πέταξε' εδώ πάνω,

και στο σπίτι τ' άραχνο γυρνώντας, ω ακριβέ μας, γίνε αεροφύσημα και γλυκοφιλήσε μας!

Η θιαφιστήρα σου Κωνσταντίνα Κολιοπούλου (καπετάνισσα)

Πέθανε ο **George Skontos**, ετών 91, **σύζυγος της Θεοδώρας Γιαννιώση**, που είχε γεννηθεί στο Κάψια Αρκαδίας.

Δρ. Κώστας Κοτσιάνης Ένας Κακουραϊός που διέπρεψε στην Αμερική

Στις 14/3/2021 απεβίωσε ένας ξεχωριστός, όπως απεδείχθη, συγχωριανός μας, που τιμούσε την Ελλάδα και το χωριό στην Αμερική, όπου ζούσε. Αυτός ήταν ο γιατρός **Κώστας Ανδρέα Κοτσιάνης**. Ο Κώστας ήταν το μικρότερο από τα 7 παιδιά του Ανδρέα και της Αθηνάς (το γένος Αναστασιάδη) Κοτσιάνη. Ο πατέρας του ήταν ένα από τα 18 παιδιά του Γιάννη και της Σωτήρας Κοτσιάνη. Ο Κώστας γεννήθηκε στο χωριό το 1947. Εκεί τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο. Μετά πήγε ένα χρόνο στο 1ο Γυμνάσιο Τρίπολης και 1 χρόνο στην Αθήνα. Κατόπιν ακολούθησε την οικογένειά του που μετανάστευσε στην Αμερική. Σπούδασε Περιβαλλοντολογικός Βιολόγος στο Ιλινόις. Αμέσως μετά ήρθε στην Ελλάδα στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών για 5 χρόνια, όπου σπούδασε ιατρική με ειδικότητα Ωτορινολαρυγγολόγος. Τελειώνοντας γύρισε στην Αμερική, στο Σικάγο και στη συνέχεια έφυγε για το Ντάλας του Τέξας, όπου ζούσε μέχρι την τελευταία του πνοή. Εκεί δίδαξε στο Πανεπιστήμιο του Τέξας για 15 χρόνια και είχε παράλληλα και ιδιωτική κλινική.

Περίπου το 1980, σε ηλικία 40 χρονών, αντιμετώπιζοντας χρόνιες παθήσεις που δεν μπορούσαν να αντιμετωπιστούν με τον κλασικό τρόπο, ήρθε σε επαφή με την θεραπεία μέσω βλαστοκυττάρων όπου είχε μεγάλη επιτυχία. Από τότε άνοιξε το πεδίο έρευνάς του στην αντιμετώπιση ασθενειών με αυτοίμο, καρκίνου και εκφυλιστικές παθήσεις. Ίδρυσε το Kotsanis Institute (Ινστιτούτο Κοτσιάνη) όπου γίνονται πρωτοποριακές έρευνες. Σήμερα είναι το πρώτο ιδιωτικό κέντρο σε όλη την Αμερική που έχει άδεια να κάνει και να εφαρμόζει πρωτοποριακές έρευνες στη νόσο Αλτσχάιμερ (Alzheimer) και στη νόσο Πάρκινσον (Parkinson) με πολύ καλά αποτελέσματα. Από το 2001 και μετά το Ινστιτούτο έχει πολύ θεαματικά αποτελέσματα στην θεραπεία του καρκίνου και στον αυτισμό. Είναι στην πρωτοπορία των ερευνών σε παγκόσμιο επίπεδο για τα βλαστοκύτταρα και το νεανικό πλάσμα. Επίσης κάνουν έρευνες για την Άνοια, Σκλήρυνση κατά πλάκας, όπως και την αντιμετώπιση της Ινσουλινης. Στην κλινική του πηγαίνουν ασθε-

νείς από όλο τον κόσμο για να εφαρμόσουν τις μεθόδους του, αφού τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά.

Σημαντικό μέρος της δουλειάς του Ινστιτούτου είναι και η εκπαίδευση ιατρών.

Δεν αντιμετώπιζε τον άνθρωπο ως μια υλική υπόσταση μόνο, ένα σώμα δηλαδή, αλλά ως μια αδιαίρετη οντότητα πνευματική - συναισθηματική - υλική. Μια Ολιστική προσέγγιση του ανθρώπου και της Υγείας. Είχε μελετήσει και ενσωματώσει στη θεραπεία, γνώση 8000 χρόνων. Γνώση αρχαίων φιλοσόφων και Ιατρών όπως και της σύγχρονης ιατρικής. Δηλαδή όλη την καταγεγραμμένη γνώση της ανθρωπότητας στην υπηρεσία του ανθρώπου, παίρνοντας τα καλά θεωρίας. Μελέτησε την ιατρική από αρχαιότατων χρόνων μέχρι σήμερα, την Κινεζική, Ινδική και αρχαία Ελληνική ιατρική παράδοση, προσπαθώντας να κάνει την ιατρική σωστή, Λειτουργική Επιστήμη. Εφαρμόζε δηλαδή Λειτουργική και Ολοκληρωμένη Ιατρική χρησιμοποιώντας Σύγχρονη Επιστήμη και Αρχαία Σοφία για την Υγεία και την Ισορροπία. Όπως έλεγε, για να ανεβούμε στην κορυφή πρέπει να πατήσουμε στους ώμους των προπαππούδων μας. Η αρχή γίνεται με την διατροφή και την αποτοξίνωση, που είναι περίπου το 50% της όλης θεραπείας και κατόπιν προχωρά σε επόμενα εξειδικευμένα θεραπευτικά βήματα, λαμβάνοντας πάντα υπόψη το ψυχοπνευματικό μέρος του ανθρώπου. Η Συγκέντρωση, η Προσευχή, ο Διαλογισμός, ανάλογα με την φιλοσοφία του κάθε ασθενούς παίζει σημαντικό ρόλο στην όλη προσπάθεια αποκατάστασης της Υγείας. Γενικά, όπως έλεγε, στην αποκατάσταση της υγείας, ο οργανισμός απαιτεί να έχει πολύ ενέργεια για ενάρμοση των γονιδίων και των συστημάτων του.

Όλες αυτές τις ιδέες του μεταλαμπαδεύει και σε πλήθος γιατρών που απευθύνονται στο Ινστιτούτο για μετεκπαίδευση.

Το κέντρο αποκατάστασης ΠΑΛΛΑΔΙΟΝ αναγνωρίζοντας την προσφορά του στην αποκατάσταση της υγείας και θέλοντας το ίδιο ως οργανισμός να βελτιώσει τις μεθόδους αποκατάστασης των ασθενών του, πήρε την πρωτοβουλία να του απευθύνει πρόσκληση

Δωρεές στη μνήμη

- **Αθηνάς Χρόνη**, ο σύζυγός της **Θεόδωρος Χρονόπουλος** κατέθεσε το ποσό των 100€.
- **Κατερίνας Λαζαρίδη**, ο Αγγελής Μπουρτσουκλής κατέθεσε 100 δολ. Αυστραλίας για το Σύλλογο Αθηνών.
- **Μαρίας Καρζή**, στο Σύλλογο του χωριού 100€, στο Σύλλογο των Αθηνών 100€. **Μανούλα και Γιαγιά θα σε θυμόμαστε πάντα με νοσταλγία και αγάπη. Δεν θα σε ξεχάσουμε ποτέ. Καλό σου ταξίδι στον άνω κόσμο. Τα παιδιά, τα εγγόνια και τα δισέγγονά σου.**

Στις οικογένειες των θανόντων συγχωριανών μας το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει τα θερμά του συλλυπητήρια και τους εύχεται την εξ ύψους παρηγοριά.

Το πανηγύρι μας του Αγίου Κωνσταντίνου

Όπως κάθε χρόνο έτσι και φέτος την ημέρα του Αγ. Κων/νου πραγματοποιήθηκε εορταστική-πανηγυρική Θεία Λειτουργία, αν και η πανδημία δεν επέτρεψε άλλη δραστηριότητα πέρα από την περιφορά της εικόνας.

Ας θυμηθούμε όμως τα πανηγύρια των παιδικών μας χρόνων.

Τα πανηγύρια ήταν και είναι μια όαση, μια στιγμή ξενοιασίας και μια ευκαιρία για διασκέδαση, στη σκληρή και κοπιαστική ζωή που ζουν οι άνθρωποι.

Πανηγύρια γίνονταν σε όλα τα χωριά και ήταν αφιερωμένα στη μνήμη και στη γιορτή κάποιου Αγίου και στην τοπική εκκλησία που έφερε και το όνομα του Αγίου ή της Αγίας. Στη δική μας περιοχή και στο δικό μας χωριό το ετήσιο πανηγύρι γίνεται του Αγίου Κωνσταντίνου.

Θυμάμαι τότε που ήμουν παιδάκι, όταν βγαίναμε έξω από την εκκλησία, βλέπαμε μικροπωλητές με παιχνιδάκια και λαμπέρα στολίδια, εγώ ζητούσα πάντα, και μου αγόραζαν δαχτυλιδάκια για να παίζουμε το «Πού 'ντο, πού 'ντο, το δαχτυλίδι, ψάξε, ψάξε δεν θα το βρεις...». Είχε και παγωτατζήδες και τότε ήταν που δοκιμάζαμε τα πρώτα παγωτά μας.

Κάθε χρόνο, το πανηγύρι είναι τόπος συνάντησης, συνεύρεσης και ανταμώντος των κατοίκων του χωριού μας, αλλά και με τους κατοίκους των γειτονικών χωριών που

έρχονταν στο τοπικό μας πανηγύρι. Πάντα, του Αγίου Κωνσταντίνου εορτάζεται, με μεγαλοπρέπεια. Το βράδυ στον σταπερινό γίνεται η περιφορά της εικόνας. Το βράδυ της επομένης, δηλαδή ανήμερα, διασκεδάζουμε στην αίθουσα πολιτιστικών εκδηλώσεων με χορούς και τραγούδια.

Σήμερα στην εποχή της παγκοσμιοποίησης, σε μια εποχή που τα πάντα τείνουν να ισοπεδωθούν, να αλλοιωθούν και να εξαφανιστούν η διατήρηση του πανηγυριού, του πανάρχαιου αυτού εθίμου που εμείς κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας, είναι ένα στοίχημα για εμάς τους νεότερους. Στοίχημα που έχει στοιχεία πολιτισμού και κουλτούρας της πατρίδας μας και της περιοχής μας, ιστορικής συνέχειας και ιστορικής μνήμης, στοιχεία λειτουργίας σαν συνδεδεμένος κρίκος για συνεύρεση και κοινό αντάμωμα ανάμεσά μας, μιας και είμαστε όλοι μας διασκορπισμένοι δεξιά και αριστερά, μακριά από τη γη γενεά και τη γη των προγόνων μας. Αν ποτέ σταματήσει το πανηγύρι, ίσως τότε να έχει σταματήσει να υπάρχει και το χωριό.

Τελειώνοντας θα έλεγα ότι από εμάς τους ίδιους εξαρτάται αν θα πετύχουμε ή θα αποτύχουμε σε αυτό το στοίχημα, αν δηλαδή θα εξακολουθήσει να γίνεται το πανηγύρι και να υπάρχει και το χωριό μας.

Γεωργία Παν. Κακαρίκου (εκπαιδευτικός)